

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De ZonneWijzer te OPGRIMBIE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 15041
Instelling Vrije Basisschool - De ZonneWijzer
Directeur Jean MEYERS
Adres Schoolstraat 34 - 3630 OPGRIMBIE
Telefoon 089-76.54.57
Fax 089-77.32.94
E-mail info@basisschoolopgrimbie.be
Website www.basisschoolopgrimbie.be

Bestuur van de instelling K.B.O. Maasmechelen-Zuid
Adres Parklaan 3 - 3630 MAASMECHELEN

Scholengemeenschap KBM-Z
Adres Parklaan 3 - 3630 MAASMECHELEN

CLB Vrij CLB Maasland
Adres Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 28-01-2013, 29-01-2013 en 31-01-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 31-01-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 06-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ann Vananroye
Teamleden Erik Kortleven
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	12
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Professionalisering	14
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	14
4.2 Begeleiding.....	15
4.2.1 Leerbegeleiding	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
  - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - o het onderwijsaanbod
    - o de uitrusting
    - o de evaluatiepraktijk
    - o de leerbegeleiding
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool De ZonneWijzer is gelegen in Opgrimbie, een deelgemeente van Maasmechelen. De school profileert zich als een zorgzame dorpsschool die groot wil zijn in kleine dingen. De directeur draagt het welbevinden van de leerlingen en de leraren hoog in het vaandel. Hij zet aan tot collegiale samenwerking. Het fundament om samen te werken aan de schoolontwikkeling krijgt daardoor gestalte.

Op basis van het vooronderzoek werden tijdens deze doorlichting de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en wereldoriëntatie onderzocht. Daarnaast vervulden de procesindicatoren, leerbegeleiding en deskundigheidsbevordering, samen met het algemeen beleid de focus.

Zowel voor wiskundige initiatie als voor wereldoriëntatie leveren de kleuterleidsters inspanningen om te voldoen aan de maatschappelijke opdracht. Een thematisch en levensecht onderwijsaanbod, diverse interactieve werk- en groeperingsvormen bieden de kleuters heel wat kansen om hun leefwereld explorerend en experimenterend te verkennen en om wiskundige inzichten te ontwikkelen. Voor de planning van het aanbod verwijzen de leidsters naar de ervaringssituaties en de ontwikkelingsaspecten uit een koepeleigen instrument. Via de uitwerking van de schoolprioriteit wereldoriëntatie wil het team het aanbod meer afstemmen op het leerplan. Het is een uitdaging voor het team om via een transparant en functioneel bewakingssysteem na te gaan of het aanbod volledig dekkend is voor alle leerplan- en/of ontwikkelingsdoelen.

Ook de leraren van de lagere afdeling spannen zich in om voor beide leergebieden te voldoen aan hun resultaatsverplichting. Ze streven ernaar om de eindtermen en de leerplandoelen bij de meeste leerlingen te bereiken. De leerkrachten gebruiken consequent een onderwijsleerpakket voor wiskunde wat zorgt voor een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. Om in te spelen op de noden van de leerlingen gebruiken zij de differentiatiemogelijkheden uit het leerpakket en voorzien ze extra taken en ondersteuning. Voor het leergebied wereldoriëntatie koppelen de leraren momenteel de bestaansdimensies en de leerplandoelen aan de aangeboden thema's en streven ze naar meer continuïteit en gradatie. Onder meer via leeruitstappen, het uitnodigen van experts en het werken met concreet materiaal bevorderen de leerkrachten de werkelijkheidsgerichtheid van het onderwijs. Er zijn nog groeikansen om de visie van het leerplan te concretiseren in de evaluatie en de rapportering.

In de school heerst een klimaat van vernieuwingsbereidheid. Via teamgerichte en individuele nascholingen krijgen de leraren kansen om hun deskundigheid te verhogen. Externen en de scholengemeenschap geven waardevolle impulsen voor een verdere professionalisering. Toch kan de school nog werk maken van een professionaliseringsbeleid dat vertrekt vanuit een gezamenlijke visie en uitgaat van een langetermijnplanning die afgestemd is op alle schoolprioriteiten en op de noden van de teamleden. Er is heel wat deskundigheid in de school aanwezig. Toch is het nog geen verworvenheid om goede praktijkvoorbeelden bespreekbaar te maken en te laten doorstromen naar de andere klassen.

Kinderen maximale ontwikkelingskansen bieden, is het doel van de leerbegeleiding. Het team ziet het welbevinden van de kinderen als een basisvoorwaarde om tot leren te komen en hecht er veel belang aan. Vanuit het zorgteam is er een ontwikkelingsdynamiek waarneembaar. De leraren zijn de eerstelijnsverantwoordelijken. Ze kunnen een beroep doen op de ondersteuning van het zorgteam. De teamleden hanteren diverse vormen van differentiatie. De wekelijkse zorgoverlegmomenten vormen het uitgangspunt om zorginterventies te plannen. Het formuleren van een duidelijke en concrete zorgvraag kan de doeltreffendheid en de efficiëntie van de hulpverlening voor zorgkinderen verhogen.

De school voert een participatief beleid. Het intern leiderschap vertrouwt op de inzet en de deskundigheid van de teamleden. Jaarlijks werkt het team prioriteiten uit. De school kan nog groeien in het gefaseerd uitwerken van welgekozen prioriteiten. Het is daarbij nodig om te zorgen voor een grondige afronding alvorens over te gaan naar andere prioriteiten. In het kader van haar kwaliteitszorg kan het team vanuit een kritische zelfreflectie het eigen didactisch handelen toetsen aan de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen en deze integreren in de klaswerking. Ook de bestaande outputgegevens kunnen nog meer geanalyseerd en verwerkt worden om de onderwijskwaliteit steeds verder te optimaliseren.

De inspectie besluit deze doorlichting met een gunstig advies en is ervan overtuigd dat dit geëngageerd team onder leiding van een gedreven schoolleiding in staat is om de ingeslagen weg verder te zetten, de eigen onderwijskwaliteit te bewaken en verder uit te bouwen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

---

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

---

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

---

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De thematische werking beoogt een aanbod voor de diverse domeinen. De leerbegeleiding draagt er toe bij dat de kleuters de vooropgestelde doelen zoveel als mogelijk bereiken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. Door de geïntegreerde benadering krijgen de kleuters ruime kansen om hun leefwereld explorerend en experimenterend te verkennen.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij het plannen van hun onderwijsaanbod gebruiken de leidsters voornamelijk een koepeleigen instrument als referentiekader. Vier ervaringssituaties (zelfstandig spel, explorerend beleven, ontwikkelingsondersteunend werken en ontmoeten) zijn duidelijk herkenbaar in de thematische werking. In de planningsdocumenten noteren de kleuteronderwijzeressen de ervaringssituaties, de ontwikkelingsaspecten en de subdoelen uit het referentiekader. Momenteel koppelen de kleuterleidsters de bestaansdimensies en de leerplandoelen van het leergebied wereldoriëntatie aan de reeds aangeboden thema's. Het team wil op deze manier een leerlijn uitwerken en nagaan of hun aanbod dekkend is voor alle leerplandoelen. De leraren zoeken nog naar een functioneel en transparant bewakingssysteem.

Om de verticale samenhang te bevorderen, werkte het team hoekenfiches uit. Deze blijken niet altijd even sturend te zijn waardoor de individuele professionaliteit doorslaggevend is voor de uitwerking van de hoeken. Daardoor komt de gradatie minder tot uiting. Afspraken over het gebruik van kalenders ontbreken. De integratieactiviteiten en inhoudelijke afspraken over onder meer getalbeelden verkleinen de drempel naar het eerste leerjaar.

De thematische werking zorgt voor horizontale samenhang met integratie van alle leergebieden en -domeinen. Voor de keuze van de thema's baseren de leraren zich op de jaarkalender en op de leef- en belevingswereld van de kleuters. De kleuters worden geprikkeld om bij de inkleding van een thema elementen uit het thuismilieu mee te brengen. Dit verhoogt de betrokkenheid aanzienlijk.

Het aanbod is levensecht en werkelijkheidsgericht. Dit blijkt onder meer uit de leeruitstappen in de onmiddellijke omgeving, het uitnodigen van experts en de aandacht voor het verrijken van de hoeken in functie van het lopende thema.

De speelleermaterialen en de klasrituelen, zoals het overlopen van kalenders en aanwezigheden, zijn aanleiding tot tellen, ordenen, meten en vergelijken en bevorderen de ontwikkeling van wiskundige begrippen.

Het team slaagt erin om een leeromgeving voor de kleuters uit te bouwen waarin transfer van vaardigheden wordt gerealiseerd. De kinderen krijgen kansen om te experimenteren, te exploreren en handelend te ontdekken. De begeleidende onderwijsstijl en het gebruik van interactieve werkvormen en flexibele groeperingsvormen ondersteunen het ervaringsgericht leren.

Materieel beheer Over het algemeen beschikken de teamleden over de nodige materialen om de leerplandoelen na te streven. Voor de inhoudelijke invulling van de thema's

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

steunen de leidsters niet enkel op hun expertise maar ook op gevarieerd bronnenmateriaal.

Evaluatie Driemaal per jaar vullen de leidsters het kindvolgsysteem in. Naast welbevinden en betrokkenheid worden ook competenties in kaart gebracht. Daarbij gebruiken sommige kleuteronderwijzeressen gestructureerde kijkwijzers. Relevante leerplandoelen zijn daarbij nog minder richtinggevend om het ontwikkelingsproces in kaart te brengen. Bij de oudste kleuters worden gestandaardiseerde testen afgenomen. Deze gegevens vormen de aanleiding om gerichte zorgacties op te zetten.

Evaluatiepraktijk
Kindvolgsysteem
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing

Rapporteringspraktijk Tijdens formele en informele contactmomenten krijgen de ouders een mondelinge toelichting over de ontwikkeling van hun kind.

Evenwichtig / volledig

Begeleiding Via formele overgangsgesprekken, het kindvolgsysteem en de vele informele overlegmomenten krijgen de kleuteronderwijzeressen een beeld van de beginsituatie en de evolutie van de kleuters. Ze verfijnen dit beeld door eigen observaties. De analyse van de gegevens leidt tot zorginterventies, mede ondersteund door het zorgteam. Om in te spelen op de noden van kinderen passen de leidsters hun aanbod en ondersteuning aan en variëren ze in het materiaalaanbod.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd. De evaluatiegegevens tonen aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken.

Curriculum Het team voerde recent een nieuw onderwijsleerpakket in om het onderwijsaanbod te stofferen en de basiscompetenties te realiseren. De leraren vertrouwen erop dat het consequente gebruik ervan borg staat voor de nodige verticale samenhang en er tevens voor zorgt dat alle domeinen met een voldoende didactische frequentie aan bod komen. Het leerplan vormde nog geen referentiekader om verantwoorde bijsturingen uit te voeren en eventuele hiaten of overlappingen weg te werken.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De didactische suggesties van het onderwijsleerpakket zijn voor meerdere leraren aanleiding om vanuit realistische contexten probleemstellend wiskunde-onderwijs aan te bieden. De inhoud sluit dan nauw aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen wat de transferkansen bevordert.

Afhankelijk van de deskundigheid van de leraren krijgen de kinderen kansen om actief deel te nemen aan het onderwijsleerproces en om creatief naar oplossingen te zoeken en zelfontdekkend te leren. Naast de traditionele lessen organiseren ze hoeken- en/of contractwerk om de leerstof te herhalen of verder in te oefenen en om de dode momenten op te vullen. De kinderen krijgen dan kansen tot zelfstandig werken.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende materialen om een doelgericht aanbod te verzekeren. In sommige klassen ontbreekt een zichtbare digitale klok en een goed werkende analoge klok.

In alle klassen zijn er visuele wandplaten aanwezig, die ondersteunend kunnen zijn in het leerproces.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Leerlingvolgsysteem
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing

Het onderwijsleerpakket voorziet tussentijdse evaluaties na afgewerkte leerstofgehelen. De leraren maken foutenanalyses om wiskundige problemen op te sporen. In het leerlingvolgsysteem zijn er geen gestandaardiseerde tests voorzien.

De leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar nemen deel aan de centrale proeven, aangereikt door de onderwijskoepel. De resultaten daarvan zijn geen aanleiding om de goede dingen te borgen en eventuele bijstellingen in het aanbod door te voeren.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

Driemaal per jaar rapporteert de school over de wiskundige vorderingen van de kinderen. Per domein geeft het rapport een weergave van de toetsresultaten. Tijdens individuele oudercontacten krijgen de ouders bijkomende informatie over wat hun kind al dan niet verworven heeft.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Om een beeld te krijgen van de beginsituatie van de leerlingen organiseert het team overgangsgesprekken. Deze beeldvorming wordt gedurende het jaar verfijnd op basis van observaties, leerlingenwerk en leerpakketgebonden toetsen.

De leraren hebben kansen om tijdens een zorgoverleg de resultaten en de vorderingen van de kinderen te bespreken. Deze besprekingen vormen het uitgangspunt om acties op te zetten. De leraren maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het leerpakket, bieden concreet materiaal aan en voorzien extra taken en ondersteuning. Naargelang de noden kan de klasgroep een beroep doen op extra ondersteuning door de zorgjuf.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie. Alle domeinen komen aan bod. De leraren spannen zich in om het aanbod werkelijkheidsgericht aan te bieden.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Wereldoriëntatie is sinds enkele jaren een schoolprioriteit. Om meer tegemoet te komen aan de verwachtingen van de overheid koppelen de leraren momenteel de bestaansdimensies en de leerplandoelen aan de aangeboden thema's. Het team wil op deze manier nagaan of het aanbod dekkend is en wil op termijn meer streven naar optimale continuïteit en gradatie.

In het kader van gezondheids-, milieu- en verkeerseducatie nemen de leraren initiatieven om de leerlingen te sensibiliseren om gezond te eten en om afval te sorteren. Voor mobiliteit hanteert het team een bijkomend leerpakket om de kinderen voor te bereiden op de dagelijkse deelname in het verkeer. Deze lessen worden zowel cursorisch als praktijkgericht aangebracht.

De leraren leveren inspanningen om via leeruitstappen in de onmiddellijke en ruimere omgeving, het gebruik van concreet materiaal en het inschakelen van experts levensecht onderwijs aan te bieden. Ook de meerdaagse extramurosactiviteiten en het gebruik van het internet via het digitale bord verhogen de werkelijkheidsgerichtheid van het onderwijs. Het bespreken van de actualiteit om de realiteitswaarde van het onderwijs te bevorderen, is nog niet voor alle leraren een verworvenheid. In de meeste klassen is er aandacht voor horizontale samenhang tussen de leergebieden wereldoriëntatie, Nederlands en muzische vorming.

Hoewel leraren actief onderwijs pretenderen, blijkt uit de observaties dat niet iedereen in dezelfde mate op leerlingeninitiatief inspeelt en activerende werk- en groeperingsvormen hanteert. De visie en de deskundigheid van de leraar speelt daarbij een cruciale rol.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen, die ondersteunend zijn om de leerplandoelen te bereiken. Tijd- en ruimtekaders zijn niet in alle klassen even duidelijk aanwezig. Dat beknot de kansen om leerprocessen sterker aan te sturen en te duiden.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Leerlingvolgsysteem

Evenwichtig / representatief

Gericht op bijsturing

De teamleden evalueren met eigen toetsen. De kwaliteit ervan is leerkrachtafhankelijk. Meestal peilen ze naar reproduceerbare kennis en in mindere mate naar vaardigheden en attitudes. De visie uit het leerplan is in de praktijk niet herkenbaar.

In het leerlingvolgsysteem zijn er geen aspecten opgenomen om de ontwikkeling van wereldoriënterende competenties en talenten in kaart te brengen.

De leerlingen nemen deel aan de centrale proeven georganiseerd door de onderwijskoepel. De resultaten daarvan worden niet systematisch geanalyseerd om de kwaliteit van het leergebied op schoolniveau in kaart te brengen.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig

De rapportering naar ouders is vrij summier en beperkt zich tot een globaal cijfer. Dit cijfer geeft niet aan op welke domeinen de evaluatie betrekking heeft en evenmin of het gaat om kennis, opgebouwde vaardigheden of attitudes.

Begeleiding	Binnen de lessen wereldoriëntatie zorgen de meeste leerkrachten voor een aangenaam en stimulerend klasklimaat. Ondersteuning is in de meeste klassen geënt op partner- en groepswerk en/of momentane interventies van de leraar. Het team heeft nog niet nagedacht over de wijze waarop binnen dit leergebied de leerbegeleiding gestalte kan krijgen.
Leerbegeleiding	
Beeldvorming	
Zorg	

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja

Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Het interne leiderschap stimuleert de teamleden om zich verder te professionaliseren. Leraren worden geïnformeerd over het nascholingsaanbod en krijgen kansen om individuele nascholingen te volgen. De directeur verwacht van de leraren een kort verslag over de gevolgde nascholing. Dit biedt geen garantie dat de verkregen kennis en inzichten optimaal renderen voor het hele team.

De teamgerichte nascholingen worden georganiseerd door de school of door de scholengemeenschap. Op directieniveau en voor leraren met een bijzondere opdracht, zoals de zorgcoördinatoren, worden er door de scholengemeenschap ondersteunende netwerken ingericht. Om de teamgerichte nascholingen vorm te geven, doet de school regelmatig een beroep op de ondersteuning en de expertise van de pedagogische begeleider.

De school is van mening dat haar nascholingsplan bijdraagt tot de professionalisering van de teamleden. Volgens de directeur worden de nascholingen geselecteerd op basis van prioriteiten, persoonlijke behoeften, vragen van leraren en opvallende tekorten. Om een beter beeld te krijgen van de nascholingsbehoeften van de leraren ontwikkelde het schoolbeleid een vragenlijst. Nochtans verwijst het nascholingsplan niet gericht naar alle schoolprioriteiten. Dit weegt op de doeltreffendheid van het professionaliseringsbeleid. Dit beleid vertrekt momenteel minder van een gedragen visie en formuleert weinig doelen op korte en lange termijn. De school bakent minder weloverwogen die prioriteiten af en zet geen traject uit om ze te plannen, uit te voeren, te evalueren en/of bij te sturen.

In de school heerst een klimaat van vernieuwingsbereidheid. Er zijn heel wat mogelijkheden om van elkaar te leren. Hoewel de personeelsvergaderingen ruimte bieden voor pedagogisch-didactisch overleg zijn meerdere teamleden van mening dat die samenkomsten doelgerichter kunnen verlopen. Verder ervaren de leraren de talrijke informele overlegmomenten ondersteunend voor hun professionalisering. Toch kan de aanwezige deskundigheid nog meer worden benut. Nog in mindere mate zijn er momenten van intervisie en/of hospiteerbeurten om te leren van elkaar. Ook goede praktijkvoorbeelden die sterk aansluiten bij de ontwikkelingsdoelen en eindtermen, zoals actief leren, worden nog te weinig aangewend ten voordele van het hele team.

De samenwerking met externen, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), de gon-begeleiding en de pedagogische begeleiding, verhoogt de professionaliteit van teamleden.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school wil met haar zorgbeleid alle kinderen optimale ontwikkelingskansen bieden. Ze maakt daarbij een onderscheid tussen zorgbreedte en zorgverbreding. Het preventief werken om kort op de bal te spelen en problemen te voorkomen, staat centraal. Zorgbreedte krijgt gestalte via het creëren van een krachtige leeromgeving, het gebruiken van betekenisvolle taken, inspelen op de inbreng van de kinderen en interactief werken. De zorgverbredende aanpak wordt op de eerste plaats geconcretiseerd door de werking gebaseerd op het principe van 'teamteaching', waarbij twee leraren gelijktijdig de leergroep begeleiden. De zorgplanning geeft een duidelijk en concreet beeld van de verschillende acties. Het team staat nog in mindere mate stil bij het effect van haar leerbegeleiding. De huidige zorgwerking wordt nog niet systematisch onder de loep genomen met als doel de opbrengsten te optimaliseren.

De school ziet zichzelf als een zorgzame instelling waarin elk kind maximale ontplooiingskansen krijgt. De leraren dragen de kinderen een warm hart toe en respecteren ieders eigenheid. Het welbevinden van de kinderen neemt een centrale plaats in. In sommige klassen worstelt de school daar nog mee gezien een grote instroom van kleuters die nog niet zindelijk zijn.

De ontwikkelingsdynamiek van de leerbegeleiding wordt aangestuurd door een gedreven zorgteam bestaande uit de directeur, de zorgcoördinator en de zorgjuffen. Samen zetten zij op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau de bakens uit en creëren een breed draagvlak.

De leraren krijgen een beeld van de beginsituatie van de kinderen vanuit de overgangsgesprekken, de gegevens uit het volgdoossier en de informele contacten. Ook voor nieuwe leerlingen, die instromen uit een andere school, levert het team inspanningen om tijdig tot een niveaubepaling te komen.

Om de vorderingen van de kinderen in kaart te brengen, beroepen de kleuteronderwijzeressen zich onder meer op hun observaties en het kleuterwerk. Hun bevindingen over het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters worden driemaal per schooljaar geregistreerd in een procesgericht kindvolgsysteem. In de lager afdeling verfijnen het leerlingenwerk, de zelfgemaakte en leerpakketgebonden toetsen en de gestandaardiseerde testen voor spelling en technisch lezen het beeld. Momenteel verzamelen de leraren hoofdzakelijk informatie over enkele technische aspecten van de ontwikkeling van de leerlingen. De ontwikkeling van het totale kind met zijn talenten wordt nog minder in kaart gebracht. Het team wil het volgsysteem digitaliseren en bevindt zich momenteel in een overgangsfase.

De groepsleraren zijn de eerstelijnsverantwoordelijken voor de ondersteuning van de kinderen. De kleuteronderwijzeressen hanteren verschillende vormen van binnenklasdifferentiatie waardoor ze waardevolle inspanningen leveren om het aanbod af te stemmen op de noden van de kinderen. Ook de leraren van de lagere afdeling spannen zich in om het onderwijsleerproces af te stemmen op alle kinderen. De differentiatievormen aangereikt door de leerpakketten en het aanbod van extra oefeningen en ondersteuning zijn hier voorbeelden van. Door de klasinterne of -externe ondersteuning van de zorgjuf(fen) kunnen de leraren nog beter inspelen op de individuele behoeften van de kinderen en krijgt het verlenen van onderwijs op maat vorm.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken de leraren de resultaten van het leerlingvolgsysteem en de vastgestelde moeilijkheden met het zorgteam en met de CLB-medewerker. Het is nog geen verworvenheid om dit overleg voor te bereiden vanuit een duidelijke zorgvraag. Ook het expliciteren van afgesproken zorginitiatieven, verantwoordelijkheden en afspraken gebeurt nog weinig. De ouders worden steeds op de hoogte gebracht van de interventies en indien nodig op school gevraagd voor een bijkomend oudercontact.

Leerlingen met extra zorgen kunnen rekenen op meestal klasexterne ondersteuning. Wanneer de opgezette hulpverlening niet het gewenste resultaat oplevert, laat de school niet na om de expertise van externen te benutten. Zo komen in de school drie kinderen in aanmerking voor gon-begeleiding en krijgt een aantal kleuters logopedische ondersteuning.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het interne leiderschap streeft naar een open en participatief beleid. Niet enkel het welbevinden van de kinderen en hun ouders maar ook het welbevinden van de leraren draagt de directeur hoog in het vaandel. Hij zet aan tot collegiale samenwerking en vertrouwt op de inzet en de deskundigheid van de teamleden. Via het controleren van planningsdocumenten, de doorloopbezoeken, de informele contacten en de functioneringsgesprekken blijft hij op de hoogte van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren. Zij waarderen de leiderschapsstijl van de directeur die gebaseerd is op gemoedelijkheid en openheid.

Het gedeeld leiderschap krijgt gestalte via het zorgteam. Samen met de directeur zetten de leden van het zorgteam de koers uit en bepalen ze de prioriteiten. Ook de verschillende werkgroepen getuigen van het engagement dat de leraren willen nemen om bepaalde items uit te werken. Samen met de collegiale sfeer heeft dit ondersteunend netwerk een gunstige invloed op het schoolklimaat.

De school profileert zich als een zorgzame dorpsschool waar het kind centraal staat, wat de directeur verwoordt als 'We zijn groot in kleine dingen'. Het opvoedingsproject werd uitgewerkt op niveau van de scholengemeenschap. Een concretisering ervan voor deze school is nog niet voorhanden.

De school werkt jaarlijks prioriteiten uit. Meestal ontbreekt het aan een gefaseerde langetermijnplanning waarbij er voldoende aandacht gaat naar visieontwikkeling, het maken van duidelijke afspraken, opvolging en ondersteuning.

De personeelsvergaderingen en het wekelijkse zorgoverleg zijn belangrijke formele overlegmomenten om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen te nemen. De school maakt gebruik van een digitaal platform om de communicatie tussen alle actoren te bevorderen.

Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om systematisch bepaalde aspecten van de schoolwerking te onderzoeken. De verzamelde outputgegevens worden in mindere mate gebruikt om op schoolniveau conclusies te trekken en om eventuele bijstellingen door te voeren. De visie en de kerngedachten bij de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen en de krachtlijnen van de leerplannen vormen evenmin een referentiekader om de onderwijspraktijk kritisch te analyseren en zo een verdere schoolontwikkeling te ondersteunen.

Tijdens de vorige GOK-cyclus werkte het team heel wat acties uit rond preventie, socio-emotionele ontwikkeling en taalvaardigheid. Deze acties zijn grotendeels nog lopende. De uitwerking van een formeel talenbeleid was nog geen prioriteit.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leraren slagen er in beide niveaus in om voor de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en wereldoriëntatie een aanbod te realiseren dat tegemoet komt aan de maatschappelijke opdracht.
- De leerkrachten ondernemen in beide niveaus stappen om het onderwijs werkelijkheidsgericht aan te bieden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team staat open voor vernieuwingen en verdere professionalisering om almaar kwaliteitsvoller onderwijs aan te bieden.
- De leraren hechten veel belang aan het welbevinden van de kinderen en zien dit als een basisvoorwaarde om tot leren te komen.
- Het team ontwikkelde een zorgbeleid waarbij de klasleraren als eerstelijnsverantwoordelijken een belangrijke rol spelen. Zij worden ondersteund door het zorgteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolwerking wordt aangestuurd door een gedreven en dynamische schoolleiding die participatie, openheid en wederzijds vertrouwen nastreeft.
- De school beschikt over een vernieuwingsbereide en vooral geëngageerde lerarengroep die kwaliteitsvol onderwijs ambieert.
- De opgezette structuren van werken met een zorgteam en werkgroepen zorgen voor een gedeeld leiderschap en creëren daardoor een breder draagvlak.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan wereldoriëntatie als prioriteit gezamenlijk verder uitwerken. De kritische analyse van het eigen didactisch handelen om meer tegemoet te komen aan de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen is nog een werkpunt om gelijkgericht een krachtige en stimulerende leeromgeving te scheppen.
- De kleuteronderwijzeressen kunnen zich gezamenlijk bezinnen over een transparant en functioneel bewakingssysteem om na te gaan of het aanbod volledig dekkend is.
- In de lagere afdeling kunnen de teamleden de evaluatie en de rapportering van wereldoriëntatie bijsturen om meer tegemoet te komen aan de visie van het leerplan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan haar deskundigheidsbevordering kaderen binnen een professionaliseringsbeleid dat vertrekt vanuit een gedragen visie en doelen formuleert op korte en lange termijn.
- Goede praktijkvoorbeelden bespreekbaar maken, kan het leren van elkaar stimuleren.
- Het hulpverleningsproces voor kinderen met extra zorgbehoeften kan efficiënter en doeltreffender door duidelijke en concrete zorgvragen te formuleren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Welgekozen prioriteiten kunnen nog meer aan kwaliteit en diepgang winnen door ze meer te faseren en een timing voor de verschillende fases uit te werken. Zorg daarbij voor een grondige afronding van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten.
- De school kan werk maken van haar kwaliteitszorg waarbij ze op een systematische wijze haar eigen werking in vraag stelt en acties neemt om de onderwijskwaliteit steeds verder te optimaliseren. Bestaande outputgegevens, zoals de resultaten van de externe proeven, kunnen op schoolniveau meer geanalyseerd en verwerkt worden om goede praktijk te borgen en maatregelen tot bijsturing te nemen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ann Vananroye de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	